

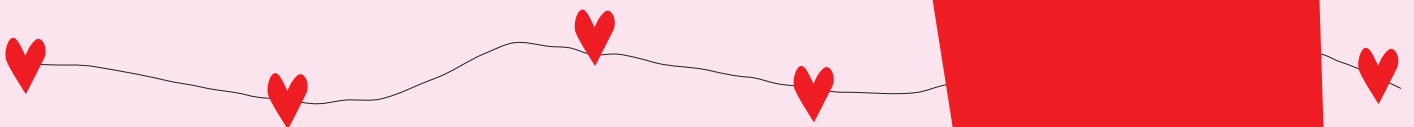
Jul med dine, mine og vores børn

Det *bliver* jul i skilsmissefamilien. En glædelig, højtidelig og smuk jul. For Camilla Semlov tog det et par år at finde balancen i de nye juletraditioner, som hendes familie med skilsmissebarn, bonusbarn og nyt fælles barn trives med.

AF KAREN GREVE FOTO: TRINE BUKH

Familien

Camilla Semlov, 41, socialrådgiver og indehaver af heledeleborn.dk, gift med Nicky Andersson, socialformidler, 44, fælles datter Amalie, 6, fra tidligere ægteskab Emil, 15. Nicky har fra tidligere ægteskab Emil, 14.

Det underlige er, at man aldrig helt ved, hvornår man bryder sammen

Der var engang en dag i december, hvor Camilla Semlov måtte flygte ud på toilettet i sin søns børnehave og græde ud. En eftermiddag i skumringen, hvor en flok højtidelige og stolte fireårige, klædt i hvide gevandter, netop havde gået Lucia mellem grøn og rød stue foran pædagoger og forældre. Alle forældre. Fædre og mødre bænket på for små stole med termokandekaffe i hvide papkrus og lune æbleskiver til. En almindelig dansk juletradition, som Camilla og hendes eksmand naturligvis deltog i. På trods af et helt nyt brud var de klar til at vise, at mor og far stadig er til begivenheder sammen, taler civiliseret til hinanden og i det hele taget gør sig umage for at være skilt, men stadig fælles om at være forældre.

– Det underlige er, at man aldrig helt ved, hvornår man bryder sammen. Det kan komme pludseligt, som da jeg i børnehaven måtte rejse mig brat og styrte ud på toilettet for at samle mig. Der er noget med juletraditioner, der gør en skilsmisse ubærlig. Det var så sært at sidde blandt alle de andre forældre og være sammen, og så alligevel ikke.

Det var Camilla, der bestemte sig for at bryde familien op. Hende, der skulle tage ansvar for skilsmissen. Her 11 år senere er det stadig smertefuldt at tale om for hende – og *det* selv om hendes brud var forholdsvist uddramatisk, og hun altid har haft en åben og respektfuld dialog med sin eksmand.

– Da jeg kom tilbage fra toilettet, var alle børn og forældre ved at danse om

juletræet, og min eksmand havde bemærket, at jeg blev ked af det, så han åbnede kredsen og rakte hånden ud mod mig. Den gestus var nøjagtig, hvad jeg havde brug for. Det er kendetegnende for vores forhold, at vi altid har forsøgt at tage hensyn til den andens følelser.

Den første jul efter bruddet

Camilla er uddannet socialrådgiver, og hun har skrevet bogen *Det næstbedste, når far og mor ikke bor sammen*, der handler om at få børn bedst gennem en skilsmisse. Hendes familie tæller i dag Emil på 15, som hun har med sin eksmand, en bonus søn på 14 med hendes nuværende mand Nicky og deres fælles barn Amalie på seks år.

Både privat og professionelt har Camilla →

Min eksmand havde bemærket, at jeg blev ked af det, så han åbnede kredsen og rakte hånden ud

Camilla og Nicky med fællesbarnet Amalie og hendes to storebrødre.

la brugt tid på tanker om, hvordan skilsmisefamilier bedst skaber rammer om for eksempel juletraditioner, der let kan give konflikter, når voksne med følelser i klemme skal blive enige om, hvem der holder juleaften, hvem der giver hvilke gaver, hvor mange familiearrangementer børn kan klare og så videre. Camilla føler, at hendes familie er nået virkelig langt. Men i starten var det svært.

– Den første jul skulle Emil være hos sin far juleaften. Han blev hentet hjemme hos mine forældre, hvor vi havde pyntet juletræ sammen – og det var en klar fejl, for det var underligt for ham at være med til at gøre klar, og så skulle han pludselig videre. Han skreg og ville ikke ind i bilen med sin far. Det var forfærdeligt for os alle sammen. Inklusiv mine forældre, der slet ikke kunne bære hans afmagt.

Senere ringer Camillas eksmand og beroliger med, at sønnen nu er glad igen, og Camilla kommer igennem sin første jul som mor uden barn. Siden er det blevet til mange, og familien har langsomt, men sikkert fundet nye traditioner, der passer til deres familie.

Den store kabale

– Vi holder kun juleaften én gang. Det bliver for meget, hvis Emil skal igennem pakkeræs, mad og gaver flere dage i streg, og det er også underligt for Amalie, hvis hun skal se drengene pakke ud før hendes egen juleaften. I stedet spiser vi forloren

hare nogle dage før jul, og så har vi altid morgenmad eller frokost med min eksmand og hans kone i juledagene.

De nye traditioner er lige så faste som de gamle, så børnene får en fornemmelse af stabilitet og genkendelse fra år til år.

– Der er jo en grund til, at de fleste af os elsker traditioner. Det er dejligt at glæde sig til noget velkendt, og det gør december måned lettere at finde rundt i for børnene – og for os selv.

Camilla og hendes eksmand har altid sørget for at ses alene med jævne mellemrum for at kunne tale om Emil. Det med at aflevere en hurtig besked, når man henter, og så er julen lige aftalt, tror ingen af dem på.

– Jeg tror ikke, at man skal stå med sit barn ved siden af og aftale, hvordan man holder jul. Der kan hurtigt slippe noget vrede ud mellem sidebenene.

Camilla er fortalende for, at juleaftaler skal laves for børnenes skyld, ikke for de voksne. Derfor giver hun hvert andet år afkald på at danse om juletræet med sin søn og se ham lukke pakker op. Det er svært, men det bliver lettere, hvis hendes følelser også bliver anerkendt, og hun for eksempel kan få lov at ringe og tale med ham i løbet af aftenen.

– Jeg tror, at det, at vi voksne har husket ikke bare at tage hensyn til Emil, men også til hinanden lige fra starten, har betydet alt for, at julen igen er blevet hyggelig for alle. ●

Camillas 5 bedste råd til jul i skilsmisefamilien

TRADITIONER. Sørg for at lave en lille tradition, hvor I er sammen. En fælles morgenmad eller æbleskiver nogle dage før jul. Det betyder meget for et barn at have sine forældre samlet, selv om det kun er en time eller to.

GAVER. Giv gerne gaver fælles. Også med bonusforældre.

JULEAFTEN. Hold én juleaften. Det år, du ikke har dit barn, kan I lave en anden tradition, men uden gaver og juletræ og and. Måske pakkeleg med småting i stedet?

RUMMELIGHED. Giv ekstra plads i julen til forældrefølelser. Måske skal mor have lov at ringe efter middagen, selv om det er fars juleaften?

RAMMER. Aftal rammerne for jul (og alle andre praktiske aftaler), når dit barn ikke er til stede. Skilte forældre har også behov for forældretid uden børn for at blive enige.

Se mere på heledeleborn.dk